

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การประกอบธุรกิจลิสซึ่งเป็นธุรกิจการบริการจัดหาเงินทุน ให้แก่ผู้ลงทุนแบบหนึ่ง นอกเหนือจากการให้สินเชื่อประเภทกู้ยืมเงินของสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน ฝ่ายที่ต้องการทรัพย์สินหรือเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อจะนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ แต่ขาดเงิน ลงทุน ธุรกิจลิสซึ่งเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในประเทศที่พัฒนาแล้ว ทางอุตสาหกรรม เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งประเทศเหล่านี้มีระบบการเงินการธนาคารที่มั่นคง และระบบสถาบันการเงินที่มีความเจริญก้าวหน้า ที่สามารถตอบสนองความต้องการเงินทุนของภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรมอย่างเพียงพอ ประเทศเหล่านี้เห็นความสำคัญของการจัดหาเงินทุนแบบลิสซึ่ง เพราะสามารถช่วยเหลือภาคธุรกิจเอกชนและภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ต้องการลดภาระการลงทุน และต้องใช้เงินลงทุนมากในอุตสาหกรรม จึงได้มีการส่งเสริมธุรกิจลิสซึ่งอย่างจริงจังเพื่อจะได้เป็น เครื่องมือทางสินเชื่อในการเพิ่มเงินลงทุนของประเทศอีกประเภทหนึ่งเป็นผลให้ธุรกิจลิสซึ่งแพร่หลาย อย่างมากในประเทศ ไทยธุรกิจลิสซึ่งเริ่มเข้ามาแพร่หลายประมาณกลางปี พ.ศ. 2521 ในระยะเริ่มแรกธุรกิจลิสซึ่งเป็นสิ่งใหม่และยังไม่เป็นที่นิยมมากนักในหมู่นักธุรกิจและอุตสาหกรรม จนกระทั่งอุตสาหกรรมและธุรกิจต่างๆ ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการเครื่องจักรอุปกรณ์เพิ่มสูงขึ้นจึงเปิดโอกาสให้ธุรกิจลิสซึ่งเริ่มเข้ามา มีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ปัจจุบันธุรกิจลิสซึ่งต้องเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาที่สำคัญคือ การผันผวนของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การปรับขึ้นของราคาน้ำมัน และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ

โดยธุรกิจลิสซึ่งจะมีผู้เกี่ยวข้องด้วยกัน 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจลิสซึ่ง ผู้รับบริการ (ลูกค้า) และผู้ขายสินค้า โดยข้อดีของการลงทุนแบบลิสซึ่งนั้น สามารถมองแยกออกเป็นสองส่วน คือ ฝ่ายผู้รับบริการ (ลูกค้า) และฝ่ายผู้ขายสินค้า ในส่วนของผู้รับบริการ (ลูกค้า) ซึ่งการประกอบธุรกิจลิสซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจพัฒนาต่อไปได้ เพราะถือได้ว่าเป็นหน่วยธุรกิจที่จะคอยสนับสนุนให้ภาคเอกชน สามารถดำเนินธุรกิจหรือเพิ่มขีด ความสามารถในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป รวมทั้งยังช่วยส่งเสริมการขยายสินค้าให้กับผู้ขายอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งการประกอบธุรกิจลิสซึ่งนี้เป็นได้ทั้งสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัท

เงินทุน และที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนทั่วไป โดยการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง หากเป็นกรณีและผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งที่เป็นธนาคารพาณิชย์จะมีธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามากำกับดูแล ในเรื่องของประกอบธุรกิจ และรายละเอียดของข้อสัญญาต่างๆ หากเป็นกรณีบริษัทเงินทุนจะมีกระทรวงการคลังเข้ามากำกับดูแลในเรื่องของประกอบธุรกิจและรายละเอียดของสัญญา บริษัทประกันชีวิตมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) มากำกับดูแลการประกอบธุรกิจให้เข้าทรัพย์สินในรูปแบบลิสซิ่งไว้โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของบริษัทประกันชีวิตที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง แต่ถ้าเป็นกรณีและผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์เป็นบริษัทที่จดทะเบียนโดยทั่วไปไม่มีองค์กร ภาครัฐเอเย็บ หรือข้อบังคับใดๆเข้ามากำกับดูแล ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าถือเป็นปัญหาที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบ เสียเปรียบกันระหว่างองค์กรที่ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน ที่ควรมีมาตรการในการกำกับดูแลที่แตกต่างกัน เนื่องจากการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ในประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดๆ ที่เข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ไม่มีการกำกับดูแลข้อกำหนดในสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ ดังนั้น เพื่อให้การประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์และการทำสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ในประเทศไทยก่อให้เกิดประโยชน์ในทางการค้า ทางธุรกิจ และก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การประกอบธุรกิจลิสซิ่งในประเทศไทย กรณีของการประกอบธุรกิจลิสซิ่งของบริษัทที่จดทะเบียนทั่วไปและผู้ผลิตรถยนต์ ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายหรือหน่วยงานใดเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ให้ครอบคลุมทั่วถึงในทุกๆองค์กรที่ประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ โดยให้ดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้การประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันแต่ดำเนินการ โดยองค์กรที่แตกต่างกัน มีมาตรการทางกฎหมายที่เข้ามากำกับดูแลที่แตกต่างกัน ก็สามารถก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ได้ ถึงแม้ว่ากระทรวงการคลังจะมีแนวความคิดในการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. .... โดยมีวัตถุประสงค์ในการร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้มีกฎหมายเฉพาะมากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ เพื่อเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ให้มีบทบาทมาสนับสนุนการผลิต และบริการอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ไว้ โดยมีการกำหนด ผู้ที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียน ไม่น้อยกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดแต่ต้องไม่ต่ำกว่าหกสิบล้านบาท ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง โดยไม่ได้มีการจำกัดเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้นที่สามารถประกอบธุรกิจลิสซิ่งได้ แต่เป็นการกำหนดถึงนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมาย หากประสงค์จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งก็สามารถทำได้ ต้องมีทุนจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

ด้วย ถึงแม้จะมีการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. .... ขึ้นมา แต่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังคงเป็นเพียงแนวความคิดในการที่จะจัดทำกฎหมายขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งเท่านั้น ในปัจจุบันก็ได้มีการผลักดันร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับใช้เป็นกฎหมายขึ้นแต่อย่างใด หากมีการผลักดันร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกบังคับใช้ ผู้วิจัยเห็นว่าย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ส่งผลให้การประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์มีการเติบโตที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ลง อีกทั้งยังเป็นการสร้างมาตรฐานในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันด้วย ดังนั้นหากประเทศไทยมีการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการจัดตั้งบริษัทที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ทุกองค์กรให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ย่อมจะส่งผลให้องค์กรธุรกิจลิสซิ่งมีความมั่นใจในการประกอบธุรกิจลิสซิ่งและก่อให้เกิดการขยายตัวทางธุรกิจเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งย่อมเป็นการสร้างการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมด้วย

อีกทั้งการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ในประเทศไทยนั้นมีธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทประกันชีวิต บริษัทที่จดทะเบียนทั่วไป และผู้ผลิตรถยนต์ แต่มีเพียงผู้ประกอบการธุรกิจลิสซิ่งที่เป็นธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทประกันชีวิตเท่านั้นที่มีหน่วยงาน หรือองค์กรเฉพาะเข้ามาทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ กรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ที่เป็นธนาคารพาณิชย์ มีธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ที่ประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้กำหนดขึ้นโดยมีการออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย มาบังคับใช้กับธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์เป็นบริษัทเงินทุน จะมีกระทรวงการคลังเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ โดยมีการออกประกาศกระทรวงการคลังกำหนดถึงหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ไว้ และกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจลิสซิ่งเป็นบริษัทประกันชีวิตจะมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งของบริษัทประกันชีวิต ส่วนการประกอบธุรกิจลิสซิ่งโดยบริษัทที่จดทะเบียนทั่วไป และผู้ผลิตรถยนต์ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งไว้เป็นการเฉพาะ หากบริษัทที่จดทะเบียนทั่วไป และผู้ผลิตรถยนต์ประสงค์จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง ก็สามารถประกอบธุรกิจลิสซิ่งได้โดยเสรี เห็นได้ว่าองค์กรที่ประกอบธุรกิจลิสซิ่งเหมือนกันแต่มีหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลที่แตกต่างกันย่อมก่อให้เกิดมาตรฐานในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งที่แตกต่างกัน

ส่วนเรื่องของการบอกเลิกสัญญาขององค์กรที่ประกอบธุรกิจอิสระซึ่งรถยนต์ สามารถทราบได้ว่าเมื่อสัญญาใดที่มีใช้สัญญาเช่าซื้อ สัญญาเช่าทรัพย์สิน หรือสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งสัญญาใดซึ่งของประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายมาบังคับใช้โดยเฉพาะ อีกทั้งในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 มาตรา 35 ตรี กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาที่กำหนดให้สัญญาของการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญาต้องใช้ข้อสัญญาใด หรือต้องใช้ข้อสัญญาใดโดยมีเงื่อนไขในการใช้ ข้อสัญญานั้นด้วยตามมาตรา 35 ทวิแล้ว ถ้าสัญญานั้นไม่ใช้ข้อสัญญาดังกล่าวหรือใช้ข้อสัญญาดังกล่าวแต่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ให้ถือว่าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าวตามเงื่อนไขนั้น แล้วแต่กรณี” ดังนั้นเมื่อสัญญาใดซึ่งรถยนต์ไม่ใช่สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ การบอกเลิกสัญญาใดซึ่งรถยนต์ แม้ผู้เช่าผิคนัดชำระค่างวดเพียงงวดใดงวดหนึ่ง ผู้ให้เช่าก็สามารถบอกเลิกสัญญาได้ทันทีโดยไม่ ถือว่าเป็นการขัดต่อกฎหมาย ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เช่าเสียเปรียบเกินควรได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจอิสระซึ่งรถยนต์ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ ทำให้ทราบว่าในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย ที่นำมาบังคับใช้กับอิสระซึ่งรถยนต์โดยเฉพาะ ทำให้ต้องนำหลักกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับบังคับใช้ จึงก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายทั่วไปกับอิสระซึ่งรถยนต์อยู่หลายประการ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจอิสระซึ่งรถยนต์ ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการเร่งรัดตรากฎหมายที่ปัจจุบันยังคงเป็นเพียงร่างกฎหมายเท่านั้น คือร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจอิสระ พ.ศ. .... ออกมาใช้บังคับซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวได้ มีการตราขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการจัดตั้งองค์กร ที่จะประกอบธุรกิจอิสระ การกำหนดหน่วยงานที่จะเข้ามากำกับดูแลธุรกิจอิสระและกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาใดซึ่งไว้โดยเฉพาะ และควรแก้ไขข้อความในมาตรา 4 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยนำคำว่า ธนาคารพาณิชย์ออก เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ทำหน้าที่เป็นธนาคารที่ให้บริการทางการเงินทั้งด้านเงินฝากและให้สินเชื่อ ซึ่งปัจจุบันมี 4 แห่ง คือ ธนาคารออมสิน (Government Savings Bank), ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives), ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Government Housing Bank) และ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (Islamic Bank of Thailand) ที่รัฐจัดตั้งขึ้นเข้ามาประกอบธุรกิจอิสระ เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของผู้บริโภคในการทำสัญญา

ลิสซิ่งได้อย่างอิสระมากขึ้น และได้รับประโยชน์มากขึ้น ซึ่งร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. .... จะช่วยในการกำกับดูแลการจัดตั้งองค์กรที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง รวมทั้งการกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ โดยมีการกำหนดให้การประกอบธุรกิจลิสซิ่งจะต้องมีการขออนุญาตประกอบการ เช่นเดียวกับกฎหมายในสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่การประกอบธุรกิจลิสซิ่งต้องมีการขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ของทางการก่อน อีกทั้งมีการกำหนดผู้ที่สามารถประกอบธุรกิจลิสซิ่ง คุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง และการเพิกถอนหรือยกเลิกทะเบียนธุรกิจลิสซิ่งด้วย ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ก็จะมีหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลธุรกิจลิสซิ่งเป็นการเฉพาะ คือกระทรวงการคลังโดยมีนายทะเบียนเป็นผู้มีอำนาจ ซึ่งจะทำให้กฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจลิสซิ่งเกิดการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรให้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจลิสซิ่งมาบังคับใช้เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ที่จะมีเจ้าหน้าที่ของทางการเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง ย่อมจะมีการกำหนดให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ให้มีการดำเนินการจัดตั้ง และการดำเนินการจัดทำสัญญาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งหากมีมาตรการทางกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 เข้ามากำกับดูแลสัญญาลิสซิ่ง โดยให้การประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เช่าที่จะไม่ถูกผู้ให้เช่าเอาเปรียบจากการกำหนดข้อสัญญาและใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซิ่งโดยไม่เป็นธรรม และ

2) เห็นควรเสนอให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 เข้ามาควบคุมการทำสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ โดยมีการออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาให้ธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา เหมือนกับการควบคุมธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ ซึ่งหากมีการควบคุมโดยคณะกรรมการควบคุมสัญญาจะทำให้มีการวางหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ข้อสัญญาในส่วนสาระสำคัญ การจำกัดการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าไม่ให้ใช้สิทธิในทางที่จะทำให้ผู้เช่าเสียเปรียบ โดยจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซิ่งได้ต่อเมื่อผู้เช่าผิดนัดไม่ชำระค่างวดติดต่อกันสามงวดเท่านั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการลิสซิ่งจัดทำข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นอันเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคเกินควร